عکس: «ایران» / علی حسن‌پور

گفت‌وگو با محمدرضا علی‌مردانی، دوبلور شخصیت‌های کارتونی

زندگی در دنیای کودکانه

تکنیک و تربیت صدا اصل مهمی است که در جذب مخاطب انیمیشن‌ها نقش بسزایی دارد. تطبیق نقش و صدا و شناخت کامل و خلاقیت دوبلور، باعث می‌شود که آثار منحصر به فردی به‌جا گذاشته شود و آثار ماندگار و همیشگی خلق شود. محمدرضا علی مردانی متولد ۱۳۵۵ دارای مدرک کارشناسی رشته نمایش گرایش بازیگری چند سالی است که در عرصه صداپیشگی فعالیت می‌کند. او توانسته است با مهارت و تلاش و خلاقیت دوبله نقش‌های اول انیمیشن‌هایی مانند شرک، سالیوان، پومبا، دیه‌گو در عصر یخبندان و ... را برجا بگذارد. حرکت این هنرمند در مسیر صدا، حکایتی است که خواهید خواند.

در بسیاری موارد صدایی که گوینده اصلی برای شخصیت انیمیشن انتخاب کرده برای آن کشور جذاب است اما در کشور ما طرفدار ندارد به همین علت بهتر است از صداهای جذاب استفاده کرده و همه اینها مبحث مهمی را به نام خلاقیت در بر می‌گیرد

[زهرا ضربتی]

■ چطور شد که با انیمیشن آشنا شدید؟

به تئاتر علاقه زیادی داشتم، اما پدر و مادرم این‌گونه فکر نمی‌کردند. به اندازه‌ای به تئاتر علاقه‌مند بودم که دور از چشم آنها و پنهانی در کلاس‌های تئاتر شرکت می‌کردم. گروهی که با آنها تئاتر کار می‌کردم بسیار قوی و منسجم بود، همه در تلاش بودیم تا برای یکدیگر معلم باشیم و عیب‌هایی را که در بازیگری داشتیم، رفع کنیم. به همین دلیل افرادی که در یک گروه بودیم همه در یک هدف و راستا به سوی آینده‌ای روشن پیش می‌رفتیم. به هر سختی بود پیش رفتم. در زیرزمین خانه دور از چشم پدر و مادر تمرین می‌کردم و این‌گونه بود که توانستم با کوشش و تلاش زیاد نتیجه تمرین‌های بی‌وقفه‌ام را در تئاتر و تلویزیون به نمایش بگذارم.

■ چطور با صدا و دوبله آشنا شدید؟

صداپیشگی‌ام از صداسازی برای عروسک‌ها شروع شد و به ندرت در زندگی‌ام رنگ شفاف‌تری به خود گرفت. حدود ۱۰ سال پیش با یک دوبلور و بازیگر متبحر آشنا شدم و شنیدم قرار است مؤسسه‌ای برای دوبله راه‌اندازی شود، من که این استعداد را در خود دیده بودم برای انجام تست به مؤسسه مراجعه کرده و پذیرفته شدم. وارد شدن من به عرصه دوبله به علت حضور پیشکسوتان با تجربه همراه شد. تمرین کردن با اساتید دوبله و سابقه بازیگری‌ام باعث شد تا نکات دوبله را سریع‌تر بیاموزم. در مسیر دوبله آنقدر خطا کردم تا توانستم دوبله را درک کنم.

■ چقدر به این عرصه علاقه‌مند بودید؟

قرار گرفتن من در این مسیر اتفاقی بود و من با علاقه یا برنامه‌ریزی قبلی وارد دوبله نشدم اما آن را به صورت جدی دنبال کردم و زمان زیادی برای کار گذاشتم. از تفریحات و دیگر علایقم گذشتم تا در این شاخه موفق‌تر شوم.

■ شخصیت کدام انیمیشن‌ها را دوبله کردید؟

شرک، سالیوان، پومبا در شیرشاه، دیه‌گو در عصر یخبندان، پاچا و کرانگ در زندگی جدید امپراتور، نمو و کارهای دیگر.

■ از این‌که دوبلور شخصیت اول انیمیشن بودید چه احساسی داشتید؟

دوبله کردن شخصیت اول، احساس مسئولیت دوبلور را بیشتر می‌کند. بیشتر احساس ترس داشتم و استرس از این‌که دوبله بد نشود. سازندگان انیمیشن‌ها برای آن زحمت زیادی کشیده بودند و یک حرکت ساده عضله صورت برای تبدیل شدن به لبخند تلاش زیادی را می‌خواهد به همین دلیل احساس مسئولیت در دوبلور این شخصیت بیشتر می‌شود.

■ زمانی که در زندگی شخصی خود احساس ناراحتی و یا خستگی می‌کنید چطور با همان انرژی همیشگی به دوبله برای کودکان می‌پردازید؟

اعتقاد دارم که افراد نباید کودک درون خود را فراموش کنند. در این شرایط کودک درونم همیشه فعال است. وقتی فکر می‌کنم که مخاطب دوبله، کودکان هستند با یادآوری دوران کودکی و بیدار کردن کودک درونم برای لبخند و شادی بچه‌ها کار می‌کنم. علاوه بر این مهم، وجود تکنیک و تربیت صدا نیز اصل مهمی است که نباید فراموش شود. قبل از دوبله با بازیگری عجین شده بودم و پس از آن در پروسه تحصیلی و تجربی تکنیک‌های دوبلوری را آموختم. با تطبیق نقش و صدا، با در نظر گرفتن حرکات و جزئیات انیمیشن، با شناخت کامل روی صدای اصلی دوبله شده روی انیمیشن و با راهنمایی مدیر دوبلاژ و خلاقیت، حتی در مواقع خستگی و ناراحتی هم می‌شود، آثار خوبی از صدا به جا گذاشت.

■ با توجه به تفاوت فرهنگ‌مان با سایر کشورهای سازنده انیمیشن‌های معروف، چه خلاقیتی برای جذابیت در دوبله به کار می‌گیرید؟

نخست باید به زبان مشترک توجه کرد. زبانی که برای ما و سازنده انیمیشن قابل درک است. زبان احساسات انسانی، شادی کودکانه، غم‌ها و احساسات مشترک میان انسان‌ها خطی را مشخص می‌کند که ما خود را با آن منطبق می‌کنیم. برای مثال وجود یک ضرب‌المثل خارجی که معنای آن برای ما ایرانیان مفهومی ندارد، یکی از مشکلات در دوبله است که نیاز به خلاقیت دارد. مترجم‌ها با مهارت معادل این ضرب‌المثل را پیدا می‌کنند اما اگر معادلی نداشت با شوخی، اصطلاحات ایرانی و شناخت روی فرهنگ ایرانی منظور و مقصود آن را می‌رسانیم. در بعضی مواقع هم اگر نتوانستیم از شوخی و اصطلاحات خاص استفاده کنیم آن را به‌صورت شعر و یا جمله‌ای نزدیک به آن تبدیل کرده و دوبله می‌کنیم. در بسیاری موارد صدایی که گوینده اصلی برای شخصیت انیمیشن انتخاب کرده برای آن کشور جذاب است اما در کشور ما طرفدار ندارد به همین علت بهتر است از صداهای جذاب استفاده کرده و همه اینها مبحث مهمی را به نام خلاقیت در بر می‌گیرد.

■ به کدام یک از شخصیت‌هایی که دوبله کرده‌اید نزدیک هستید؟

زیاد به این موضوع فکر نکرده‌ام شاید یک چیزی از هر کدام و یا هیچ‌کدام. اما همسرم من را بیشتر به شرک تشبیه می‌کند.

■ در کودکی از کدام انیمیشن لذت می‌بردید؟

رابین‌هود، گوریل انگوری و سندباد را خیلی دوست داشتم.

■ عامل موفقیت‌تان را در چه می‌بینید؟

هنوز خودم را موفق نمی‌دانم. اما اگر در مورد کارهایی می‌گویید که مردم پسندیده‌اند و خود را میان انیمیشن‌های پرفروش و دوست داشتنی جاداده‌است، همه را مدیون لطف و عنایت خداوند هستم. فکر می‌کنم عامل موفقیت تنها به من بستگی ندارد بلکه به گروهی بستگی دارد که هر کدام با عشق و علاقه آن را دنبال کرده‌اند. همکاران و دوستانی که پا به پای هم آمدند و یکدیگر را تنها نگذاشتند. اگر گروه با هم مسنجم نباشد عامل دیگری نمی‌تواند باعث موفقیت شود با این‌که بسیاری از افراد با رفتارهای نامناسب سعی در از همپاشی گروه داشتند، اما با لطف و عنایت خدا و همرنگی گروه، آثار موفقی از خود به‌جا گذاشته‌ایم.

■ پرفروش‌ترین انیمیشن کدام بود؟

رئیس مزرعه و عصر یخبندان۳.

■ آیا قبل از شما دوبلور دیگری جای شرک و یا بقیه شخصیت‌ها صحبت می‌کرد؟

تیم دوبله ما با یک نگاه جدید و زاویه دیگر به هنر دوبله نگاه کرد و دنیای جدیدی را در دوبله که روبه‌سقوط بود، بنا کرد. زبان شیرین فارسی و لهجه‌های مختلف این مرز و بوم که هر کدام نشان دهنده فرهنگی اصیل است توانست باعث جذابیت بیشتری شود.

■ از این‌که دیده نمی‌شوید و صدایی ماندگار دارید چه احساسی دارید؟

اغلب دوبلورها دوست‌ندارند که ظاهر باشند، اما بازیگر می‌خواهد دیده شود، از آنجایی که در این عرصه نیز در خدمت هنر هستم، پس دیده می‌شوم و دیگر به زمان دوبله که دیده نمی‌شوم فکر نمی‌کنم و برایم اهمیت چندانی ندارد.

■ قشنگ‌ترین دیالوگی که در دوبله گفته‌اید چه بوده است؟

وقتی به جای «بن» در رئیس مزرعه حرف می‌زدم او به اوتیس گفت: یک مرد قوی از خودش دفاع می‌کند و یک مرد قوی‌تر از دیگران. این جمله به نظرم جالب و قشنگ می‌آید.

■ جوان‌ها تا چه اندازه به این حرفه علاقه‌نشان می‌دهند؟

در تیم ما حضور زن و مرد تفاوتی ندارد و همه بطور یکسان موفق هستند، ایرانی‌ها به بذله‌گویی و تقلید صدا آشنایی زیادی دارند و متأسفانه بسیاری از آنها دوبله را تقلید صدا می‌نامند، به همین علت علاقه‌مندان زیادی برای حضور در کلاس‌های آموزشی دوبله وجود دارد اما مهم این است که علاقه‌مند به این عرصه آن را با هدف و پشتکار دنبال کند. در میان علاقه‌مندان تعدادی از افراد به تمرین و پشتکار خود ادامه می‌دهند و بعضی‌ها نیز آن را نیمه‌تمام رها می‌کنند.

■ چقدر در کار دقت دارید؟

خیلی زیاد تا اندازه‌ای که فشار عصبی زیادی را تحمل می‌کنم کودکان را دوست دارم و برایم مهم هستند. دوست دارم وقتی اعضای خانواده برای دیدن یک انیمیشن دور هم جمع می‌شوند از آن لذت ببرند و لبخند به لب‌های همه‌شان بنشیند.

■ سرعت تا چه اندازه در کار شما اهمیت دارد؟

اصولاً مؤسسه‌هایی که سفارش می‌دهند زودتر می‌خواهند به نتیجه برسند و عجله دارند، تیم ما در زمان کم تا اندازه‌ای که کیفیت کار آسیب نبیند آن را به اتمام می‌رساند اما اگر ببینم سرعت مانع کیفیت صداگذاری شود کیفیت را فدای سرعت نمی‌کنم.

■ چطور از صدایتان مراقبت می‌کنید؟

صدا سرمایه من است تا به واسطه آن شادی کودکان را ببینم، بهداشت صوت به اندازه یک کتاب وسیع است اما سعی می‌کنم آن را رعایت کنم.

■ چطور با اطلاعات روز دوبله در دنیا آشنا می‌شوید؟

از طریق اینترنت با روش‌ها و ابزار کمپانی‌های بزرگ و صدا پیشه‌های معروف دنیا آگاه می‌شوم.

■ کدام شخصیتی را که دوبله کرده‌اید دوست دارید؟

همه‌شان را دوست دارم اما بیشتر سالیوان در کارخانه هیولاها و راسپوتین در فیلم آناستازیا. برای شخصیت راسپوتین خیلی زحمت کشیدم و وقتی نتیجه کار را دیدم، لذت بردم.

کوسه پدر نیز در انیمیشن کوسه، برایم دوست‌داشتنی بود چون گوینده اصلی‌اش رابرت دنیرو بود.

■ از احساسات خنده و گریه بگویید؟

دوبله باعث خستگی فیزیکی می‌شود اما لذت‌بخش است. حس‌هایی را تجربه می‌کنیم که در زندگی‌مان قبلاً پیش نیامده است، خود این موضوع باعث می‌شود دوبلور با احساساتش آشناتر شود مثلاً حرف‌زدن به جای یک کیف فقط در دنیای خیالی امکان‌پذیر است اما این کار احساسات تازه‌ای را در برابر دوبلور قرار می‌دهد.

■ صدای خوب چه صدایی است؟

همه صداها خوب هستند، صدایی خوب است که در جای مناسب استفاده و تربیت شود.

■ صدای پیر و جوان داریم؟

بله، درجه حرارت و انرژی در بعضی از صداها پررنگ و در بعضی کمرنگ است که هر کدام به نوعی مورد استفاده است.

■ مشوق اصلی‌تان چه کسی بود؟

مخالفت‌ها مشوق من در موفقیت‌ها بود.

■ مواقع ناامیدی چه می‌کنید؟

خدا دوست خوبی است بلافاصله آرام می‌شوم. خداوند همیشه به ما لبخند می‌زند و دست ما را محکم گرفته است.

■ از مشکلات‌تان بگویید؟

متأسفانه بعضی افراد سودجو با ربودن صداها سعی دارند پا جای پای ما بگذارند و با این کار دوبله‌ای بی‌کیفیت را به دست مردم می‌رسانند و این موضوع باعث می‌شود که کار ما زیر سؤال برود. متأسفانه این افراد به دلایل اقتصادی با مبالغ کمتر کاری بی‌کیفیت را به وجود می‌آورند که ذهنیت مردم را نسبت به کار خراب می‌کند. این عمده مشکلی است که با آن مواجه هستیم، معتقد هستم اثر ماندگار تنها یک بار به وجود می‌آید.

■ دوبله چه تأثیر روانشناختی روی کودکان دارد؟

تأثیر زیادی، به همین دلیل گاهی می‌ترسم. برای دوبله دقت زیادی دارم و از دایره واژگان خاص برای نوجوانان و بقیه رده‌های سنی استفاده می‌کنم. کودکان در این موضوع حساس‌ترند و برایشان زمان بیشتری را می‌گذارم.

■ فرزندتان کدام شخصیت انیمیشنی را دوست دارد؟

شرک و سالیوان.

■ آرزوی کودک درونتان چیست؟

آرزو دارم که بچه‌ها شاد باشند.

نکته

ارقام را حذف کنید

[سوسن مستوفی]

اعداد را از زندگی‌تان حذف کنید. یادتان باشد قرض‌های شما و اعداد و ارقامی که کابوس زندگی‌تان شده است، شما را از شادمانی‌ها دور می‌کند و افکار مشوش و پریشانی را در ذهن‌تان برجای می‌گذارد.

جسم آینه روح است. اگر آینه روحتان کور شده است باید ذهن‌تان را از تیرگی‌ها پاک کنید.

مطمئناً زندگی هر انسانی که مسئولیت هزینه‌ها و دخل و خرج زندگی را بر دوش دارد، خالی از دغدغه و ارقام ریز و درشت و حساب و کتاب نیست.

با این حال کسانی این راه را به سلامت و شادمانی طی می‌کنند که بتوانند در فرصت‌های مناسبی ذهن‌شان را از این گرفتاری دور کنند.

اگر به این نکته توجه داشته باشید که در سایه تلاش و کوشش و با کمی تدبر و مدیریت مسیری تازه و جدید می‌یابید، آن‌وقت دیگر هیچ‌گونه نگرانی احساس نخواهید کرد.

روانشناسان بر این عقیده هستند تکیه‌گاه ذهنی افراد بر مسائلی کلی‌تر و دورشدن ذهن از پرداختن به جزئیات به آنان کمک خواهد کرد تا بتوانند با دید بازتر به مسائل نگاه کنند و به نتیجه بهتری نیز دست یابند.

غذای فوری

خوراک مرغ با پنیر ریکوتا

[نیلوفر عزیزی]

زمان تهیه: ۲۷ دقیقه

مواد لازم

یک بسته لازانیای ورقه ای
یک عدد لیمو ترش
چهار عدد سینه مرغ کوچک بدون استخوان خرد شده
یک فنجان سیر له شده و زیتون خرد شده
یک فنجان پنیر ریکوتا
کمی رزماری

طرز تهیه

لازانیا را در آب جوش ریخته و یک قاشق روغن زیتون در آن بریزید. در ظرف را بگذارید و پس از شش دقیقه وقتی لازانیا نرم شد آن را از آب جوش خارج کنید.

به مرغ نمک و فلفل بزنید و آب نصف لیموترش را با کمی روغن زیتون به آن آمیخته کرده و سپس روی حرارت ملایم برای ۱۰ دقیقه بپزید.

در ظرف کوچکی پنیر را با آبلیمو و کمی نمک و فلفل مخلوط کرده و برای ۳۰ ثانیه درون ماکروویو با قدرت ۱۰۰ قرار دهید.

با نوک چنگال مواد را مخلوط کرده و گوشت مرغ را با لازانیا درون ظرفی بچینید و مخلوط آماده شده درون ماکروویو را روی آن بریزید. با رزماری و زیتون غذا را تزئین کنید.

محتویات

کالری ۴۴۳
چربی ۲۶
کلسترول ۱۳۰ میلی‌گرم
سدیم ۱۰۵۳ میلی‌گرم
کربوهیدرات ۳۰ گرم
فیبر ۴ گرم
پروتئین ۳۰ گرم
ویتامین c ۴۴ واحد
کلسیم ۱۷ واحد
آهن ۱۵ واحد.

گروه متخصص ورزشی

+ دکتر علی‌اصغر رواسی – متخصص فیزیولوژی ورزشی و استاد دانشگاه تهران
+ دکتر رحمان سوری – متخصص فیزیولوژی ورزشی و استاد دانشگاه تهران
+ دکتر مجید جلالی فراهانی – متخصص علوم تربیتی و ورزشی – استادیار دانشگاه تهران

سؤالات خود را هر هفته شنبه ساعت ۱۱ تا ۱۲ یا ۱۶ تا ۱۷ با تلفن ۸۸۷۵۷۷۵۸ با مشاوران در میان بگذارید و پاسخ‌ها را در روز چهارشنبه در همین صفحه بخوانید.

گروه روانپزشکان

+ دکتر مهدیه معین القرباعی- روانپزشک و استاد دانشگاه تهران
+ دکتر قاسم قاضی‌زاده- روانپزشک و استاد دانشگاه تهران
+ دکتر فربد فدایی- روانپزشک و استاد دانشگاه بهزیستی و توانبخشی
+ دکتر سامرندسلیمی- روانپزشک و زوج درمان

سؤالات خود را هر هفته چهارشنبه ساعت ۱۱ تا ۱۲ یا ۱۶ تا ۱۷ با تلفن ۸۸۷۵۷۷۵۸ با مشاوران درمیان بگذارید و پاسخ‌ها را در روز دوشنبه در همین صفحه بخوانید.

گروه چشم‌پزشک

+ دکتر بهرام آزادی –متخصص بیماری‌های چشم
+ دکتر ابراهیم جعفرزاده‌پور – متخصص بینایی‌سنجی – دانشیار دانشگاه علوم‌پزشکی ایران
+ دکتر نسیم کوهستانی-متخصص بیماری‌های چشم و فلوشیپ آب سیاه
+ دکتر یدالله اسلامی – متخصص بیماری‌های چشم و آب سیاه و استاد دانشگاه تهران

سؤالات خود را هر هفته یکشنبه ساعت ۱۱ تا ۱۲ یا ۱۶ تا ۱۷ با تلفن ۸۸۷۵۷۷۵۸ با مشاوران در میان بگذارید و پاسخ‌ها را در روز پنجشنبه درهمین صفحه بخوانید.

گروه متخصصان سرطان

+ دکتر آسیه الفت‌بخش، جراح پستان و عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات دانشگاه تهران
+ دکتر صفا نجفی، فوق تخصص سرطان شناسی و عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات دانشگاه تهران
+ دکتر کیوان مجیدزاده ، متخصص ژنتیک سرطان و عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات دانشگاه تهران
+ دکتر شهپر حقیقت، متخصص لنفوتراپیست و عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات دانشگاه تهران
+ دکتر معصومه نجفی، متخصص جراحی عمومی و فلوشیپ جراحی سرطان پستان عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات دانشگاه تهران
+ دکتر نسرین السادات علوی، متخصص جراحی عمومی و جراحی سرطان پستان عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات دانشگاه تهران

سؤالات خود را هر هفته دوشنبه ساعت ۱۱ تا ۱۲ یا ۱۶ تا ۱۷ با شماره تلفن ۸۸۷۵۷۷۵۸ با مشاوران در میان بگذارید و پاسخ‌ها را در روز شنبه در همین صفحه بخوانید.

گروه روانشناسان بالینی

+ دکتر بهزاد رمضانی استاد دانشگاه تهران
+ دکتر مسعود آبیار مدرس دانشگاه
+ دکتر مریم رامشت – روانشناس و محقق آسیب‌های اجتماعی و مدرس دانشگاه
+ دکتر حسین ابراهیم‌مقدم استاد دانشگاه تهران
+ دکتر ابوالفضل شعبانپور استاد دانشگاه تهران

سؤالات خود را هر هفته یکشنبه ساعت ۱۱ تا ۱۲ یا ۱۶ تا ۱۷ با تلفن ۸۸۷۵۷۷۵۸ با مشاوران در میان بگذارید و پاسخ‌ها را در روز پنجشنبه درهمین صفحه بخوانید.

گروه گوش و حلق و بینی

+ دکتر بابک ساعدی- متخصص گوش و حلق و بینی و استاد دانشگاه تهران
+ دکتر هادی قنبری- متخصص گوش و حلق و بینی و استاد دانشگاه شاهد
+ دکتر شهرام فرجاد- متخصص گوش و حلق و بینی
+ دکتر محمد حسن عامری- متخصص گوش و حلق و بینی و جراحی سر و گردن

سؤالات خود را هر هفته پنجشنبه ساعت ۱۱ تا ۱۲ یا ۱۶ تا ۱۷ با تلفن ۸۸۷۵۷۷۵۸ با مشاوران درمیان بگذارید و پاسخ‌ها را در روز سه‌شنبه درهمین صفحه بخوانید.

گروه متخصص ارولوژی

+ دکتر محمدرضا واسعی – متخصص کلیه و مجاری ادرار
+ دکتر علی‌اصغر کدیوری – متخصص کلیه و مجاری ادرار
+ دکتر فرهاد ملاعجی –متخصص کلیه و مجاری ادرار و استاد دانشگاه شیراز
+ دکتر محمدرضا نکوبخت –متخصص کلیه و مجاری ادرار و استاد دانشگاه تهران

سؤالات خود را هر هفته شنبه ساعت ۱۱ تا ۱۲ یا ۱۶ تا ۱۷ با تلفن ۸۸۷۵۷۷۵۸ با مشاوران در میان بگذارید و پاسخ‌ها را در روز چهارشنبه در همین صفحه بخوانید.